گزارش

محمد اسماعیلی

دستاوردسازی برای فرار از معضلات و پیامدهای توافق هسته‌ای ۴۰ روز مانده به انتخابات

برجام قربانی انتخاباتی می‌گیرد؟

از جمله موضوعاتی که نقشی بسیار تعیین‌کننده در دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و فضای تبلیغات انتخاباتی به همراه خواهد داشت «برجام» است؛ توافقی که به عنوان یکی از برگ‌های برنده دولت یازدهم تا قبل از نقض مکرر آن توسط امریکایی‌ها بود امروز به اعتقاد بسیاری از تحلیلگران و حتی مدافعان متعصب آن، به دستاویزی برای یک دوره‌ای شدن رئیس دولت یازدهم تبدیل شده است.

یکی از چالش‌های اساسی اتاق فکر جریان غرب‌باور در مناظرات تلویزیونی و در مواجهه با سایر نامزدهای انتخاباتی و انتقادات دلسوزان، پرسش درباره دستاوردهای برجام و پیامدهای منفی آن است، این چالش تا به حدی است که بخش فراوانی از انرژی دولتمردان و رسانه‌های حامی دولت به توجیه‌گری درباره معضلات و خطرات برجام طی هفته‌های اخیر اختصاص یافته است، البته در بین جریان تجدیدنظرطلب هستند افراد و رسانه‌هایی که تلاش می‌کنند به صورت کاملاً هوشمندانه حساب «دولت و برجام» را از حساب خود جدا کرده و با وارد کردن نقدهایی به برجام و نوع اتفاقات پس از آن اینگونه القا کنند که آنها هم نسبت به شرایط پسا برجام نقد داشته‌اند و خواهان تأمل بیشتر دولت روحانی در این مسئله هستند.

اما آنچه باید در نظر گرفته شود این مسئله است که به صورت کلی دولت و حامیان آن تلاش گسترده و وسیعی می‌کنند تا هفته‌ها قبل از شروع مناظرات تلویزیونی، برجام را از گوشه رینگ منتقدان خارج و آن را به عنوان یک دستاورد بزرگ ملی (همانند هفته‌های پس از امضای برجام) تبدیل کنند.

عمده‌ترین تاکتیکی که برای «زنده کردن دوباره برجام به عنوان یک اتفاق بزرگ تاریخی» و «خارج کردن آن از گوشه رینگ منتقدان» و نامزدهای رقیب روحانی مورد استفاده قرار گرفته است، «دستاورد سازی» برجام است؛ مسئله‌ای که شرط اثرگذاری آن به‌کارگیری ادبیات غلوآمیز است. از جمله اینکه یکی از مقامات ارشد قوه مجریه در سخنرانی رسمی بدون توجه به این مسئله که برجام نتوانسته هیچ کدام از وعده‌های داده شده را محقق کند و بارها توسط ایالات متحده نقض شده می‌گوید: «هدف ما در برجام این بود که سایه تهدید را از سر کشور برداریم و همچنین زنجیر تحریم‌های ظالمانه و تحمیلی را پاره کنیم.»

وی همچنین در ادامه با آماری قابل تأمل، دستاوردهای دیگر برجام را اینگونه بیان می‌کند: «ما برای نخستین سال از زمان تصویب سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، به رشد ۸ درصدی در سال ۹۵ دست یافتیم و این تحقق آرزویی ۱۲ ساله در این عرصه بود. این در حالی است که آمار اعلامی از سوی مرکز آمار در ۹ ماهه اول سال ۹۵، ۷/۲ درصد اعلام شده و به اعتقاد بسیاری از کارشناسان و صاحبنظران، اشتغال و بیکاری از چالش‌های بزرگ دولت بوده و می‌گویند: روحانی تورم را به‌قیمت رکود مهار کرده است.»

همچنین در ادامه هدف خود از ارائه این دستاوردهای مخدوش را به صراحت موفقیت در عرصه انتخابات دوازدهم بیان می‌کند: «باید واقعیات را به مردم گفت و شرایطی سالم، شفاف و رقابتی را ایجاد کنیم تا مردم بتوانند انتخاب درستی انجام دهند.»

■ برجام در اردیبهشت قربانی می‌گیرد؟

این در حالی است که نشریه فارین پالیسی در نوشته‌ای به قلم «ایلان گلدنبرگ» از مقام‌های رسمی دولت گذشته امریکا تأکید می‌کند رئیس‌جمهور ایران درباره مزایای اقتصادی توافق هسته‌ای غلو کرده است: «بخش زیادی از این موضوع تقصیر ایران است، چراکه رئیس‌جمهور حسن روحانی این توافق را با غلو در مزایای اقتصادی آن به عموم مردم ایران فروخت.»

این مقام سابق امریکایی همچنین تأکید می‌کند که تردید شرکت‌های بین‌المللی برای سرمایه‌گذاری در ایران در دوران پسابرجام پس از روی کار آمدن دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا از گذشته هم بیشتر شده است و شرکت‌های اروپایی، رسانه‌های غربی و مقامات غربی در ماه‌های گذشته بارها به این موضوع اذعان کرده‌اند که بانک‌های بین‌المللی از بیم نقض تحریم‌های امریکا از انجام تراکنش‌های بانکی مربوط به ایران امتناع می‌کنند.

نشریه فارین افرز هم در مقاله‌ای با عنوان «برجام به روحانی ضرر می‌رساند و به نخبگان ایرانی کمک می‌کند» به بررسی انتخابات ریاست جمهوری ایران با توجه به توافق هسته‌ای پرداخته و نوشته است: «یک سال پس از امضای برجام و برداشته شدن تحریم‌های اقتصادی علیه ایران بسیاری از مردم ایران معتقدند این کشور بسیاری از مزایای وعده داده شده مربوط به برداشته شدن تحریم‌ها را دریافت نکرده و وضعیت زندگی مردم در نتیجه توافق هسته‌ای بهبود پیدا نکرده است. این نتایج به عنوان افزایش مخالفت‌ها با روحانی برداشت شده است؛ برداشتی که در اظهارات مقامات ارشد ایران نیز دیده می‌شود.»

این نشریه همچنین با اشاره به نظرسنجی دانشگاه مریلند مبنی بر «ناامیدی ایرانیان از روحانی» اشاره می‌کند که ۷۲ درصد از مردم ایران معتقد هستند برجام هیچ تأثیری در بهبود وضعیت اقتصادی کشور نداشته است. فارین افرز همچنین می‌افزاید: «روحانی که همه اعتبار سیاسی خود را در توافق هسته‌ای با غرب سرمایه‌گذاری کرده، احتمالاً خود قربانی برجام خواهد شد.»

■ غربی‌ها نمی‌خواهند حال برجام شب انتخابات وخیم‌تر شود

همانگونه که چهارشنبه گذشته رویترز گزارش داد، کنگره با هماهنگی دولت ترامپ ترجیح داده تا حال برجام را وخیم‌تر نکرده و با به تعویق انداختن تحریم‌های جدید علیه ایران، تاکتیک «دستاوردسازی» یک جریان داخلی را بلااثر نکند و تحرکات ضد ایرانی در قالب تحریم را به بعد از نتایج انتخابات ریاست جمهوری موکول کند.

زمانی می‌توان گزارش رویترز را به شکل دقیق مورد پذیرش قرار داد که نیم نگاهی نیز به اظهارات سناتور باب کورکر، رئیس کمیته روابط خارجی مجلس سنا در سه شنبه ۱۵ فروردین بیندازیم؛ آنجایی که وی اظهار می‌کند: «تأخیر در آغاز بررسی رسمی طرح در این کمیته به خاطر واکنش احتمالی اتحادیه اروپاست که نگران است تشدید تحریم‌ها در آستانه انتخابات ایران می‌تواند بر نتیجه آن اثر بگذارد.»

سناتور کورکر و ۱۳ سناتور دموکرات و جمهوریخواه حدود روزهای اواخر اسفندماه پیش نویس طرحی را تهیه کردند که تحریم‌های علیه ایران را به بهانه برنامه دفاع موشکی، حقوق بشر و تروریسم به ویژه علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشدید می‌کند.

■ برجام همچنان تهدید است

حال در شرایطی دولت و حامیان آن مشغول دستاوردسازی برای برجام و خارج کردن دولت از مقام «پاسخگویی» درباره برجام و تبدیل کردن آن به مقام «مدعی» هستند که از جمله هزینه‌هایی که برجام بر دوش جامعه ایرانی سوار کرد این مسئله بود که مقامات و سیاستمداران امریکایی را به این باور برساند که می‌توانند با اعمال فشارهای بیشتر به ایران برجام ۲و۳و۴ را جهت تضعیف توان جمهوری اسلامی ایران به کشور تحمیل کنند؛ همان مسئله‌ای که مارتین ایندایک قائم مقام اندیشکده بروکینگز طراح راهبرد «مهار دوگانه علیه ایران» تحت عنوان شش راهکار برای تحمیل برجام منطقه‌ای یا برجام ۲ مطرح می‌کند:

۱-اجرای سختگیرانه برجام اولین اقدام راهبرد «عقب راندن» ایران خواهد بود

۲- دومین اقدام این راهبرد «عقب راندن» که حین کمپین مبارزه با داعش و کسب کنترل موصل و مناطق سنی نشین محقق می‌شود، حمایت از دولت حیدر العبادی و نیروهای مسلح عراق است

۳- اقدام سوم در راهبرد «عقب راندن» ایران، ارتقای مؤثر راه حل سیاسی در مورد جنگ یمن است. دولت ترامپ در حال حمایت نظامی از عربستان و امارات در جنگ علیه یمن است

۴- چهارمین اقدام راهبرد «عقب راندن» ایران، کاهش نفوذ ایران در سوریه است. به گفته ایندایک این امر دشوارترین و پیچیده‌ترین مؤلفه راهبرد عقب «راندن ایران» است

۵- پنجمین اقدام در راهبرد «عقب راندن» ایران، هماهنگی توانمندی‌های متحدان منطقه‌ای امریکا در چارچوب امنیت منطقه‌ای است که می‌تواند تلاشی با هزینه تسهیم شده و بلندمدت را تقویت کند

۶- ششمین اقدام راهبرد «عقب راندن» ایران، بنا نهادن مذاکراتی با ایران حول رفتار منطقه‌ای و جاه‌طلبی آن است.

به هر روی آنچه مهم می‌نماید این است که رقبای روحانی در آوردگاه انتخابات و همچنین منتقدان دلسوز جامعه نباید اجازه دهند تا یک جریان خاص سیاسی با ادبیاتی غلوآمیز برای برجام دستاوردتراشی کرده و آن را با وجود هزینه‌های سرسام آور همچنان به عنوان یک افتخار ملی! به جامعه القا کنند.

نگاه

تناقض سکوت امریکا برای سردشت و حمله نظامی به سوریه به‌بهانه حمله شیمیایی

نماینده مردم سردشت در مجلس معتقد است حمله موشکی امریکا به‌مواضع ارتش سوریه به‌بهانه حمله شیمیایی در حالی است که شاهد سکوت مرگبار حقوق‌بشر جهانی در حملات شیمیایی سردشت و حلبچه بودیم.

به گزارش خانه ملت، رسول خضری در واکنش به حمله موشکی اخیر امریکا به خان شیخون سوریه به بهانه حمله شیمیایی از سوی دولت سوریه به سایر حملات شیمیایی صورت گرفته در تاریخ اشاره کرد و گفت: سردشت اولین شهر غیرنظامی بود که قربانی حملات شیمیایی گسترده در دنیا شد. نماینده مردم سردشت و پیرانشهر در مجلس شورای اسلامی بر همین اساس یادآور شد: سردشت قربانی حمله شیمیایی شد که به جز صدام هشت کشور به عنوان فروشنده سلاح شیمیایی به عراق، در آن دست داشتند. وی در ادامه با بیان اینکه ۲۷ تیرماه امسال، سی‌اُمین سالگرد حادثه تلخ حمله شیمیایی صدام به سردشت است، عنوان کرد: با این حال هنوز این موضوع در دادگاه لاهه در هاله‌ای از ابهام بوده و محکومیت جدی از سوی مجامع بین‌المللی نسبت به آن صورت نگرفته است. خضری با اشاره به ۸ هزار مصدوم شیمیایی سردشت بیان داشت: اگر بعد از این حمله شیمیایی، محکومیتی از سوی مجامع جهانی صورت می‌گرفت و صدام در سکوت مرگبار حقوق بشر به اقدامات خود ادامه نمی‌داد، بعد از آن شاهد بمباران شیمیایی حلبچه نمی‌شدیم.

این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس در ادامه با اشاره به حمله اخیر شیمیایی در شهر خان شیخون استان ادلب، اظهار داشت: این بمب‌های شیمیایی در دست نیروهای تروریستی جبهه النصره و در انبارهای آنها بود که به علت پیشروی نیروهای سوری هنوز از آن استفاده نکرده بودند و در نهایت با حمله هوایی ارتش سوریه به مواضع نظامی تروریست ها، این انبارها منفجر و گاز سمی متصاعد شد. نماینده مردم سردشت و پیرانشهر در مجلس شورای اسلامی در پایان ضمن همدردی با مصدومان و شهروندان سوری، خاطرنشان کرد: امریکایی‌ها در نهایت دیوانگی و سفاهت پایگاه‌های نظامی که علیه تکفیری‌ها کار می‌کنند را با بهانه حمله شیمیایی از سوی ارتش سوریه، هدف قرار دادند که این موضوع جز همکاری با تکفیری‌ها نیست که می‌خواهند حرکت جبهه مقاومت را کند کنند.

تحلیل

راهکارهای سیاست‌ورزی انقلابی

قطعاً مهم‌ترین دستاورد انقلاب اسلامی را نه سرنگونی حکومت دست‌نشانده پهلوی، بلکه تغییر الگوهای رفتاری و ساختاری ناشی از دگرگونی سیاسی - اعتقادی جامعه باید دانست. در برخی حوزه‌ها از جمله ساختار سیاسی و قانون اساسی، این تحول به سطح بالایی از ثبات و نهادینگی اجتماعی رسید، به‌طوری که بعد از گذشت چهار دهه از انقلاب، شاهد حضور حداکثری اقشار در مناسک سیاسی انقلاب اسلامی همچون انتخابات یا راهپیمایی‌ها هستیم.

در کنار این مهم، در برخی دیگر از حوزه‌ها، از جمله رشد علمی و صنایع نظامی نیز توفیقات بسیار مهمی کسب کردیم و توانستیم الگوهای سابق را که بر وابستگی مطلق بنا شده بود، در هم بشکنیم و پایه‌های علمی و نظامی خود را براساس خودباوری بنا نهیم، البته در این میان، در برخی حوزه‌ها از جمله اقتصاد و الگوهای رفتاری و تصمیم‌سازی در عرصه سیاست‌ورزی، نتوانسته‌ایم به ساختاری مشخص و متقن که سطحی از نهادینگی را در خود ایجاد کرده باشد، دست پیدا کنیم.

از دیگر حوزه‌های مغفول، فقدان الگوی سیاست‌ورزی انقلابی است. اخلاق و برخی آموزه‌های شرعی و همچنین توصیه‌های رهبران انقلاب به‌تنهایی نمی‌تواند الگوهای رفتاری ما را به‌خصوص در عرصه سیاست‌ورزی، ترسیم کند؛ چراکه تبیین یک الگو نیازمند چینش صحیحی از مفاهیم مشخص در ساختاری منظم و کارآمد است که متأسفانه اکثر سیاستمداران انقلاب تا به امروز نتوانسته‌اند به اصول سیاست‌ورزی تراز انقلاب اسلامی دست پیدا کنند تا بتوانند در مرحله بعد آن را به‌صورت آکادمیک به نسل‌های بعد منتقل نمایند. به‌این‌ترتیب باید گفت ما امروز با چالش عمل بهنگام، دقیق و به‌اندازه در عرصه سیاست‌ورزی جریان انقلاب روبه‌رو هستیم. شاید بتوان گفت رقبای جریان انقلاب در داخل مرزهای قانونی و سیاسی توانسته‌اند با سرلوحه قرار دادن نوعی از پراگماتیسم، رفتار خود را جهت دهند و در پیچ‌های سیاسی براساس اصالت منفعت، به تصمیم‌سازی و عملیات سیاسی دست بزنند، لذا باید گفت اخلاق در مسلک این جریان‌ها از همان اصالت منفعت برمی‌خیزد و ملاحظات اخلاقی همچون حفظ تقوا، در این ساختار واقع‌گرایی مطلق، عرصه‌ای برای عرضه خود نخواهد داشت.

با توجه به ملاحظات اخلاقی و شرعی و همچنین با توجه به مسیری که انقلابی‌ها برای خود ترسیم کرده‌اند، باید اذعان کرد دستیابی به الگویی همه‌جانبه حقیقتاً دشوار خواهد بود. شاید اولین قدمی که می‌توان در این راستا برداشت، بازخوانی وقایع و شکست و پیروزی‌های سیاسی جریان انقلاب است که می‌تواند در بسترسازی رفع تعارضات و تناقضات و الگویابی کمک کند. اما اگر بخواهیم بزرگ‌ترین چالش سیاست‌ورزی جریان انقلاب را برای فهم عمل انقلابی مورد بررسی قرار دهیم، باید دوگانه واقع‌گرایی - آرمان‌خواهی را مورد دقت و تحلیل قرار دهیم؛ دوگانه‌ای که در انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته بسیار بالا گرفت و حتی رهبر معظم انقلاب نیز به آن واکنش نشان دادند. بررسی این دوگانه می‌تواند برخی از نقاط تاریک سیاست‌ورزی انقلابی را روشن سازد و چراغی باشد برای رویدادهای آتی.

صفت آرمان‌خواهی و کنش‌های متناظر با آن، موجبات نقد برخی افراد خارج از منظومه انقلاب را فراهم آورده که اساسا نقدی جدی است. خاستگاه نقد آرمان‌خواهی از ذهن واقع‌گرای منتقدان نشئت می‌گیرد؛ زاویه‌ای که واقعیات با اقدامات آرمان‌گرایانه آرمان‌خواهان در تحلیل یک فرد واقع‌گرا ایجاد می‌کند، آغاز نزاع این دو مفهوم است. تا وقتی نتوان نسبت بین این دو مؤلفه (آرمان و واقعیت) را در منظومه فکری انقلاب برای اتخاذ تصمیمات و انتخاب کنش‌ها تعریف کرد، این مناقشه از وزن قابل توجهی برخوردار خواهد بود.

این دوگانه در تمام عرصه‌های زندگی انسان وجود دارد، حتی در شریعت (که برنامه زندگی دین برای انسان تلقی می‌گردد) نیز به‌نوعی بروز می‌یابد. به‌طور مثال، دروغ فعلی ناپسند و نهی‌شده از ناحیه شریعت است، درحالی که در پاره‌ای از شرایط، دروغ گفتن خود یک ثواب و امری واجب می‌شود یا مثلاً در مسائل اجتماعی به فتوای فقها، حفظ نظام اسلامی از هر واجبی واجب‌تر است؛ یعنی در تزاحم حفظ نظام و مثلاً اقامه نماز، باید به اجرای حکم اول پرداخت. اساساً مناقشه حکم اولیه و ثانویه در فقه نیز از همین جنس است.

■ ارائه یک راهکار

رهبر انقلاب در دیدار دانشجویان می‌فرمایند: «این جور نیست که هرچه اسم مصلحت رویش بود، این یک چیز منفی‌ای باشد. بعضی این‌جور خیال می‌کنند: آقا مصلحت‌اندیشی می‌کنید؟ خب، بله، گاهی انسان مصلحت‌اندیشی می‌کند. خود مصلحت‌اندیشی یکی از حقایقی است که باید به آن توجه داشت. این جزو مسلمات و واضحات اسلام است.» مفهومی که از این بیان وام گرفته می‌شود و در این بین نقش حلقه واسط را بین آرمان‌گرایی و مصلحت‌اندیشی بازی می‌کند و مکانیسمی منعطف و کاملاً اصولی جهت هضم واقعیت در جهت آرمان‌خواهی تعریف می‌شود، مفهوم «مصلحت» و «مصلحت‌اندیشی» است. در ابواب فقهی درباب مصلحت و فقه‌المصلحه بحث‌های زیادی مطرح شده است، به‌خصوص مباحثی که در موضوع حکومت‌داری و انشای احکام حکومتی توسط ولی جامعه از دیرباز تا به امروز مورد بحث علمای دین بوده است. مصلحت‌اندیشی صرفاً به‌عنوان مکانیسم اتخاذ تصمیمات و مواضع توسط حکومت و حاکم نیست، بلکه مدل مصلحت‌اندیشی براساس چارچوب کلی مصلحت دینی است که باید در فرایند تصمیم‌گیری همه مدعیان انقلاب اسلامی مورد دقت و بررسی بیشتری قرار گیرد. مسئله اصلی ما این است که فعل مصلحت‌اندیشی چگونه اتفاق می‌افتد؟ جهت پاسخ به این مسئله اساسی باید فرایند فهم مصلحت یا بهتر بگوییم سیستم تشخیص مصلحت مشخص گردد و به تبع آن عناصر این سیستم و نسبت این عناصر با یکدیگر تعریف شود. به نظر می‌رسد اگر بخواهیم در مفهومی عام، اصول اصلی تشکیل‌دهنده مفهوم مصلحت را استخراج کنیم، می‌توانیم چهار نوع از اصول را نام ببریم:

۱-اصول مادر

۲-اصول جاری

۳-نظام اولویت‌بندی

۴-درک واقعیات (اقتضائات زمانی)

■ اصول مادر

در توضیح این عنصر باید گفت یکسری از اصول به‌عنوان اصول مبنایی و اساسی اسلام و انقلاب اسلامی (و توضیح‌دهنده فلسفه وجودی آنها) مطرح است که شاید بتوان آنها را در مقام اصول مادر در اسلام و انقلاب تعریف کرد، البته باید این اصول مادر به فراخور فرد و حوزه تصمیم‌سازی، متناسب و به‌روزرسانی شوند تا به کلیاتی بلااستفاده تبدیل نشود. به‌طور کلی، می‌توان دستیابی به جامعه عادلانه و معنوی را یکی از اصول مادر انقلاب تلقی کرد یا بحث مبارزه همیشگی با استکبار و حمایت از مستضعفین عالم را از اصول ذاتی و پایه انقلاب دانست.

■ اصول جاری

این مجموعه اصول چارچوب دائمی و همیشگی عملکرد و کنش‌های مدعیان انقلاب است که براساس موازین و قیود اسلام و انقلاب تعریف می‌شود. به‌طور مثال، شاید بتوان تلاش در جهت انتخاب بهترین شیوه و تفکر در مباحث مختلف را رویکردی دائمی دانست که ممکن است در شرایط متفاوت تغییر کند، البته مثال‌های مطرح‌شده هر اصل مطلق نیست و ممکن است نیاز به توضیح بیشتری داشته باشد که از حوزه بحث خارج است. اصول جاری شامل تاکتیک‌های جایگاه‌ها و نقش‌های مختلف است که توجه به آن به تصمیم بهینه و کیفی منجر می‌شود.

■ نظام اولویت‌بندی

این نظام، بعد از تعریف اصول مادر و جاری، تلاش خواهد کرد به تعریف رابطه و نسبت و اولویت این اصول نسبت‌به یکدیگر بپردازد، به‌طوری که اگر این نظام اولویت‌بندی را به روی کاغذ آوریم، یک ناظر بی‌طرف به‌راحتی می‌تواند اهمیت اصول بالادستی نسبت‌به اصول پایین‌دستی را تشخیص دهد. شاید سخت‌ترین و پرچالش‌ترین بخش سیستم مصلحت، تعیین این زیرسیستم باشد. رهبر معظم انقلاب این‌گونه به شرح این موضوع می‌پردازند: «مطلب دیگر این است که آرمان‌های نظام اسلامی که در حقیقت آرمان‌های اسلامی است، یک منظومه‌ای است، یک مجموعه‌ای است، مراتب مختلفی هم دارد. بعضی از اینها اهداف غایی‌تر و نهایی‌ترند. بعضی‌ها اهداف کوتاه مدتند، اما جزو آرمان‌هایند. همه اینها را باید دنبال کرد.»

■ درک واقعیات (اقتضائات)

موضوعی که در ابتدای بحث به‌عنوان چالش جدی واقع‌گرایان در مقابل آرمان‌گرایان مطرح شد، در اینجا به‌عنوان یکی از عوامل اصلی مصلحت‌اندیشی مطرح می‌شود. اگر روزی فرارسد که تمام واقعیات و اقتضائات جامعه بر چارچوب و اهداف خواسته‌شده اسلامی منطبق شود، شاید بتوان فلسفه وجودی مصلحت‌اندیشی را نیز پایان‌یافته دانست، البته این واقعیات و اقتضائات همیشه در ید قدرت جامعه، حکومت یا فرد نیست، بلکه برخی از این واقعیات بُعد تاریخی و غیرارادی دارد که باید مورد توجه قرار گیرد.

فاصله واقعیت (هست‌ها) با آنچه باید باشد (بایدها) ضرورت مصلحت‌اندیشی را به‌روشنی مشخص می‌کند. قطعاً فهم واقعیت موجود در هر حوزه‌ای که قرار است در آن حوزه مصلحت‌اندیشی صورت گیرد، از لوازم اصلی مصلحت‌اندیشی خواهد بود؛ موضوعی که یکی از چالش‌برانگیزترین مصادیق آن در مورد نظرسنجی‌ها و حجیت و عدم حجیت آن در انتخابات ریاست‌جمهوری ۹۲ مطرح شد. مسئله حجیت نظرسنجی مورد بحث یادداشت نیست، بلکه ضرورت فهم واقعیات جامعه، محور بحث است. درهرصورت اینکه ما بتوانیم درک درستی از واقعیات جامعه داشته باشیم تا براساس این درک بتوانیم تمام ابعاد وضعیت موجود را در جهت حرکت به‌سمت وضع مطلوب و آرمانی حرکت دهیم، موضوعی عقلایی و منطقی است، والا در ورطه توهمات و تخیلات خواهیم افتاد.

■ منبع: برهان

گزیده خبر

کاندیداهای مورد حمایت «جبهه مردمی» به تعهدات خود پایبند خواهند بود

دبیر کل جامعه روحانیت مبارز عنوان کرد که همه کاندیداهای جبهه مردمی به مکانیسم و سازوکار این جبهه و به تعهدات خود پایبند خواهند بود.

به گزارش تسنیم، آیت‌الله محمدعلی موحدی کرمانی دبیر کل جامعه روحانیت مبارز، درباره دومین مجمع ملی جبهه مردمی نیروهای انقلاب اسلامی، گفت: جبهه مردمی، جناح یا یک حزب سیاسی نیست، بلکه یک تفکر است که همه گروه‌های درون انقلاب آن را قبول دارند و به اصول و مبانی آن احترام می‌گذارند، لذا نباید جبهه مردمی را حزب یا جناح تعریف کنیم، چراکه جبهه‌ای فراجناحی و فراگروهی است. وی با بیان اینکه جبهه مردمی آمده تا نگرانی‌های مردم از نحوه اداره کشور را رفع کند، تأکید کرد: گزینه نهایی جبهه مردمی از بین پنج گزینه‌ای که نمایندگان مردمی انتخاب کرده‌اند، تعیین خواهد شد، لذا گزینه نهایی که توسط شورای مرکزی منتخب اعضای مجمع ملی تعیین خواهد شد نیز گزینه نهایی مردمی خواهد بود.

دبیر کل جامعه روحانیت مبارز در پایان درباره انتخابات پنج گزینه نهایی توسط اعضای جبهه مردمی نیروهای انقلاب، گفت: انتظار داریم همه کسانی که در جبهه مردمی به عنوان کاندیدا به تمکین از مکانیسم و سازوکار این جبهه تعهد داده‌اند، به تعهدات خود پایبند باشند.

رزمایش مشترک دریایی ایران و عمان برگزار می‌شود

ناوگروه نیروی دریایی ارتش برای اجرای رزمایش مشترک امداد و نجات دریایی با نیروی دریایی عمان به این کشور اعزام شد.

به گزارش میزان، ناوگروه نیروی دریایی ارتش برای اجرای رزمایش مشترک امداد و نجات دریایی با نیروی دریایی عمان به این کشور اعزام شد. امیر دریادار حسین آزاد در این خصوص گفت: با توجه به جایگاه دریای جنوب و اقیانوس هند در عرصه اقتصاد دریایی و گستردگی تردد کشتی‌های تجاری و نفتکش، در این دریاها ضمن تأمین امنیت، آمادگی ایمنی و امداد و نجات هم امری ضروری است، در همین راستا دو نیروی دریایی کشور جمهوری اسلامی ایران و کشور همسایه عمان رزمایش مشترک امداد و نجات را طراحی و اجرا می‌کنند. فرمانده منطقه یکم امامت نداجا در ادامه افزود: امسال این رزمایش مشترک به میزبانی کشور عمان است که در حوزه دریای جنوب و شمال اقیانوس هند انجام می‌شود، این رزمایش مشترک با شرکت ناوشکن جمهوری اسلامی ایران سبلان، ناو پشتیبانی و بالگردبر لاوان، یک فروند بالگرد SH۳D و ناو موشک انداز فلاخن به استعداد تقریبی هزار نفر و شرکت یگان هایی از عمان به مدت یک هفته انجام می‌شود.

رصد

■ پیام حمله امریکا به سوریه

کیهان

روزنامه کیهان در ستون سرمقاله خود به واکاوی پیام حمله امریکا به سوریه پرداخته و نتیجه آن را به انتخابات ریاست جمهوری مرتبط کرده است. روزنامه کیهان در این خصوص نوشته است: «پیام» این حمله برای افکار عمومی به مراتب مهم‌تر از نفس حمله است چراکه در این حمله تلفات و خسارت سنگینی به کسی وارد نشده است. مخاطبان این پیام نیز می‌توانند کسانی باشند که معتقدند، نباید در برابر زورگویی‌های امریکا ایستاد چراکه این کشور می‌تواند با فشردن یک دکمه تمام زیرساخت‌های نظامی ما را از بین ببرد و توانایی‌های ما نیز در حد ساختن آبگوشت بزباش و قورمه‌سبزی است! این فرضیه از آنجا به واقعیت نزدیک‌تر است که بدانیم حدود ۴۰ روز دیگر، انتخاباتی در کشورمان برگزار خواهد شد که در یک طرف آن افرادی قرار دارند که به دادن امتیازهای مفت در مقابل گرفتن وعده‌های نسیه و توخالی عادت کرده‌اند. این عده معتقدند باید بپذیریم امریکا ابرقدرت است و توان ایستادن در برابر آن را نداریم. همان عده‌ای که توانمندی‌های ارزشمند هسته‌ای را به ثمن بخس فروختند و وقتی نوبت به برداشتن تحریم‌ها از سوی حریف شد گفتند، این مذاکرات سایه جنگ را که از سر کشورمان برداشت!

پیام این حمله می‌تواند به مثابه بازگشت «همان سایه» جنگ باشد. از این پس احتمالاً شاهد این خواهیم بود که زنجیره‌ای‌ها با استفاده از این واقعه بنویسند، از آنجا که با دیوانه‌ای مثل ترامپ مواجهیم، فردی که غیر قابل پیش‌بینی و خطرناک است، اگر به امریکا بیش از این باج ندهیم و به گرفتن امتیازهایی که قرار بود به ما بدهند اصرار کنیم و از همه مهم‌تر، اگر به ادامه وضع موجود تن ندهیم، با چنین خطری مواجه خواهیم شد! بزک کردن چهره دولت قبلی امریکا نیز از این پس بیش از گذشته در دستور کار این عده قرار می‌گیرد. حمله ترامپ به سوریه در آستانه انتخابات ریاست جمهوری یعنی ارسال پیام به پادوهای امریکا برای دامن زدن به امریکا هراسی و ترغیب مردم به سمت کسانی که معتقدند باید با امریکایی‌ها به هرقیمت ممکن سازش کرد. به عبارتی باید کلید برجام ۲ و ۳ را هم زد!

■ شکاف عمیق نمایندگان کنگره امریکا بر سر توافق هسته‌ای

ایران

روزنامه ایران نیز در ستون اخبار ویژه خود به بروز شکاف میان نمایندگان کنگره امریکا بر سر توافق هسته‌ای اشاره کرده و در این خصوص نوشت: رسانه‌های امریکا از جلسه خصوصی کمیسیون سیاست خارجی کنگره امریکا درباره توافق هسته‌ای خبردادند و نوشتند: «این جلسه نشانگر شکاف عمیق میان دموکرات‌ها و جمهوریخواهان درباره توافق هسته‌ای بود و جمهوریخواهان کنگره در حالی توافق هسته‌ای را در توقف ایران در منطقه بی‌ثمر خوانده‌اند که دموکرات‌ها این توافق را ضامن ثبات می‌دانند.»

در نشست کمیسیون‌های مجلس نمایندگان امریکا، جمهوریخواهان مدعی شده‌اند که توانایی‌های هسته‌ای ایران بعد از توافق هسته‌ای نه تنها کمتر نشده بلکه ادامه یافته و ایران به بی‌ثبات کردن منطقه نیز دامن زده است. ران دی سنتیز، رئیس کمیته امنیت ملی مجلس نمایندگان ادعا کرده که توافق هسته‌ای مسیر دستیابی ایران به بمب را هموار کرده و همین مسئله نشان دهنده عیب‌های توافق هسته‌ای است.

■ «برنامه» و «افراد کابینه» راهکاری برای پیروزی انتخاباتی

سیاست روز

روزنامه سیاست روز نیز در ستون سرمقاله خود به وضعیت دولت روحانی در آستانه انتخابات پرداخته و نوشته است: جریان اصلاح‌طلبی و همچنین رئیس دولت یازدهم در مقایسه با جریان اصولگرایان و دیگر داوطلبان این میدان، برای کسب دوباره آرای عمومی کاری به مراتب دشوارتر پیش‌رو دارد. برنامه برجام و احاله وضعیت موجود به کارکرد دولت گذشته دیگر تاریخ مصرف ندارد. رئیس دولت تدبیر و امید باید در این‌باره تدبیر کند. عملکرد دولت یازدهم در مباحث اقتصادی و سیاسی مورد نقد جدی است. گروه‌ها و افراد متعددی در اردوگاه اصلاح‌طلبان نیز در صف منتقدان دولت یازدهم قرار دارند. براساس اخبار موثق و قابل اعتنا شخص رئیس‌جمهوری نیز نسبت به عملکرد برخی وزارتخانه انتقاداتی دارد. اما حجت‌الاسلام حسن روحانی نسبت به انتقادات موجود واکنش جدی توأم با خطابه‌های عتاب‌آلود و کلمات قصار قابل تأمل نشان داده و می‌دهد. این واکنش‌ها تأثیری در تغییر - حتی کوتاه‌مدت نگاه‌ها نداشته و بلکه کاهش میزان محبوبیت رئیس دولت و دولت یازدهم را از منظر افکار عمومی به همراه داشته است. این نکته را نمی‌توان انکار کرد که کابینه ثروتمند و البته مسن روحانی از بدو شکل‌گیری دولت یازدهم تاکنون همواره مورد انتقاد بوده است و عجیب آنکه روحانی تلاشی برای کاهش دامنه انتقادات از این منظر از خود نشان نداده و نمی‌دهد و از دیگرسو برخی از وزرا نیز با رفتاری قابل تأمل بر دامنه انتقادات می‌افزایند. برخورد ناشایست وزیر راه و شهرسازی با خبرنگار زن در روزهای اخیر تازه‌ترین آنهاست. نکته دیگر اینکه رئیس دولت یازدهم مجموعه‌ای از طرح‌ها و برنامه‌ها را برای تحقق وعده‌های انتخاباتی خود عملیاتی کرده که اکنون و در ماه‌های پایانی دولت چهارساله روحانی این مجموعه طرح‌ها و برنامه‌ها مورد نقد جدی حتی از سوی کارشناسان و تحلیلگران اصلاح‌طلب قرار دارد.